

درآمدی بر فلسفه دین

جلسه هشتم

فصل ششم (بخش اول)

مسئله شر: مسئله‌ای علیه وجود خدا

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

مسئله‌ی شر:

گاهی **برهان** گاهی **مؤید** برای نفی وجود خدا

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

تعریف مفهومی شر: محل اختلاف

تعریف مصداقی شر:

_____درد طاقت‌فرسا

_____رنج انسان‌های بی‌گناه

_____معلولیت‌های جسمی

_____اختلالات روانی

_____اختلالات شخصیتی

_____بی‌عدالتی

_____بلاهای طبیعی.

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

شر اخلاقی: خصایص ناپسند و افعال

قبیحی که از انسان سر می‌زند.

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

شر طبیعی: مواردی مثل سیل و

زلزله و قحطی و ...

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

ایده‌ی کلی

وجود شر **منطقاً ناسازگار** است با وجود خدا.

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

۱. خدا قادر مطلق است.

۲. خدا عالم مطلق است.

۳. خدا خیر (خواه) مطلق است.

۴. چنین خدایی وجود دارد.

۵. شر وجود دارد.

مفهوم شر

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

مواجهه با استدلال‌هایی از جنس **جمع‌ناپذیری** چند جمله

۱. نشان دادن بی‌اعتبار بودن استدلال (یافتن سناریوی جمع)

۲. تفسیری تازه از یکی از مفاهیم به‌کاررفته در استدلال

۳. کوتاه آمدن از یکی از مقدمات

۱. چیستی شر

(الف) شر پناه‌گاه الحاد

(ب) مصادیق شر

(ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

سناریوی جمع

یعنی پیدا کردنِ یک وضعیت ممکن که در آن جمله‌های
مورد مناقشه با هم قابل جمع باشند.

۲. مسئله‌ی منطقی شر

(الف) بیان مسئله

(ب) مواجهه با چنین استدلالی

(ج) پاسخ پلنتینگا

(د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

خدا موجودات مختاری خلق کرده که هم می‌توانند خیر را انتخاب
کنند و هم می‌توانند شر را برگزینند.

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

(الف) بیان مسئله

(ب) مواجهه با چنین استدلالی

(ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

۱. چیستی شر

(الف) شر پناه‌گاه الحاد

(ب) مصادیق شر

(ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

(الف) بیان مسئله

(ب) مواجهه با چنین استدلالی

(ج) پاسخ پلنتینگا

(د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

(الف) بیان مسئله

(ب) مواجهه با چنین استدلالی

(ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

آیا می‌توان حالاتی را تصور کرد که اختیار با موجبیت همراه شود؟

دیدگاه سازگارگرا: **بله** می‌توان!

دیدگاه ناسازگارگرا: **نه** نمی‌توان!

ر.ک: اپیزود ۲۷ لوگوس

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

ایده‌ی کلی

وجود شر **قرینه‌ای** بر نفی وجود خدا

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

بیان متعارف

(مقدمه‌ی الاهیاتی) اگر خدا وجود داشته باشد، (شاید شرهای کوچکِ

موجهی باشند)، شرور گزاف و بی‌معنا وجود ندارند.

(مقدمه‌ی ناظر به واقع) ولی شرور گزاف و بی‌معنا وجود دارند (آهو).

(نتیجه) خدا وجود ندارد.

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

مواجهه با چنین استدلال‌هایی

۱. نشان دادن بی‌اعتباری استدلال.

۲. نقض دست‌کم یکی از مقدمات.

۳. پذیرش نتیجه

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

مواجهه با چنین استدلال‌هایی

۱. نشان دادن بی‌اعتباری استدلال.

۲. نقض دست‌کم یکی از مقدمات.

۳. پذیرش نتیجه

بیان متعارف

(مقدمه‌ی الاهیاتی) اگر خدا وجود داشته باشد، (شاید شرهای کوچکِ موجهی باشند)،

شروعِ شرور و بی‌معنا وجود ندارند.

(مقدمه‌ی ناظر به واقع) ولی شروعِ شرور و بی‌معنا وجود دارند (آهو).

(نتیجه) خدا وجود ندارد.

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

نفی مقدمه‌ی ناظر به واقع

این‌طور نیست که شرورِ گزاف و بی‌معنا وجود داشته باشند؛ بلکه برای هرکدام از آنها تبیینی وجود دارد.

بیان متعارف

(مقدمه‌ی الاهیاتی) اگر خدا وجود داشته باشد، (شاید شرهای کوچکِ موجهی باشند)، شرورِ گزاف و بی‌معنا وجود ندارند.

(مقدمه‌ی ناظر به واقع) ولی شرورِ گزاف و بی‌معنا وجود دارند (آهو).

(نتیجه) خدا وجود ندارد.

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

نفی مقدمه‌ی الاهیاتی

ممکن است خدا وجود داشته باشد اما همچنان — به خاطر سوءاختیار

انسان‌ها — شرور گزاف و بی‌معنا وجود داشته باشد.

بیان متعارف

(مقدمه‌ی الاهیاتی) اگر خدا وجود داشته باشد، (شاید شرهای کوچکِ موجهی باشند)،

شرور گزاف و بی‌معنا وجود ندارند.

(مقدمه‌ی ناظر به واقع) ولی شرور گزاف و بی‌معنا وجود دارند (آهو).

(نتیجه) خدا وجود ندارد.

کلیات فصل ششم (بخش اول)

۱. چیستی شر

الف) شر پناه‌گاه الحاد

ب) مصادیق شر

ج) شر اخلاقی و شر طبیعی

۲. مسئله‌ی منطقی شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) پاسخ پلنتینگا

د) مسئله‌ی سازگاری و ناسازگاری

۳. مسئله‌ی قرینه‌ای شر

الف) بیان مسئله

ب) مواجهه با چنین استدلالی

ج) راه‌حل‌های دین‌داران

۱. نفی مقدمه‌ی دوم

۲. نفی مقدمه‌ی اول

درآمدی بر فلسفه دین

جلسه هشتم/پایان